

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/37/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201421
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013201421.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky Ing. T. C., bytom D., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 5. septembra 2013 o zvýšení starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sd/35/2013-15 zo dňa 16. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sd/35/2013-15 zo dňa 16. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 5. septembra 2013, ktorým podľa § 68 ods. 2 a § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšila navrhovateľke od 01.10.2012 starobný dôchodok na sumu 430,60 EUR mesačne, a to za obdobie dôchodkového poistenia získaného počas poberania predčasného starobného dôchodku, teda od 12.01.2007 do 23.07.2010. Odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok podľa § 69 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z. stáva starobným dôchodkom. Navrhovateľka dovŕšila dôchodkový vek dňa 24.07.2010. Zvýšenie starobného dôchodku bolo v rozhodnutí podrobne odôvodnené.

Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa pri výpočte zvýšenia starobného dôchodku navrhovateľky postupovala v súlade so zákonom o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010, pretože ustanovenia zákona o sociálnom poistení upravujúce podmienky nároku na jednotlivé dôchodkové dávky majú hmotnoprávny charakter, to znamená, že tieto nároky sa posudzujú podľa zákonných ustanovení účinných v dobe, za ktorú sa dôchodková dávka uplatňuje. Zodpovedá tomu aj prechodné ustanovenie § 293bs zákona o sociálnom poistení, ktoré bolo prijaté novelou zákona o sociálnom poistení - zákonom č. 543/2010 Z. z. aj v súvislosti so zmenou ustanovenia § 68 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Námietku

navrhovateľky, že odporkyňa mala rozhodnúť o zvýšení jej dôchodku podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žiadosti, t. j. 09.11.2012, preto vyhodnotil ako neopodstatnenú a napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne a zákonné podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľke právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko nebola úspešná.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala, že podľa jej názoru odporkyňa svoje rozhodnutie o zvýšení starobného dôchodku nedostatočne odôvodnila, a krajský súd mal na túto skutočnosť prihliadnuť a napadnuté rozhodnutie zrušiť. Rovnako krajský súd, ktorý svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že „jednotlivé dôchodkové dávky majú hmotnoprávny charakter, to znamená, že tieto nároky sa posudzujú podľa zákonných ustanovení účinných v dobe, za ktorú sa dôchodková dávka uplatňuje“, čo bližšie nevysvetlil, pričom tento postup krajského súdu podľa jej názoru odporuje princípu právnej istoty. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia vyvodil z ust. § 293bs ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., jej nárok na zvýšenie dôchodkovej dávky však vznikol až dňa 09.11.2012, preto sa nedá posudzovať podľa tohto ustanovenia a krajský súd nesprávne aplikoval pojmy „vznik nároku“ na dôchodkovú dávku a „čas poberania“ dôchodkovej dávky. Navyše ustanovenie § 293bs zákona bolo platné od 01.01.2011 a účinné do 30.04.2011, preto sa nemôže uplatniť pri posudzovaní jej žiadosti o zvýšenie dôchodku zo dňa 09.11.2012. Žiada preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie s tým, že jej nárok na zvýšenie predčasného starobného dôchodku po ukončení zamestnania bude posudzovaný podľa § 68 ods. 2 zákona v znení účinnom od 01.01.2011.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľka namieta nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 293bs ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z.; ide o prechodné ustanovenie, ktoré bolo do zákona vložené novelou zákona č. 543/2010 Z. z. a s účinnosťou od 1. januára 2011 upravuje posudzovanie nárokov a rozhodovanie o sume dôchodkovej dávky, na ktorú vznikol nárok do 31. decembra 2010. V súlade s týmto ustanovením sa suma zvýšenia predčasného starobného dôchodku, ktorý bol priznaný pred 1. januárom 2011, za obdobie dôchodkového poistenia získané pred 1. januárom 2011 určí podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2010, a to bez ohľadu na to, kedy poberateľ dôchodkovej dávky požiada o zvýšenie sumy starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané popri poberaní predčasného starobného dôchodku, ktoré získal do 31. decembra 2010. Odporkyňa trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a navrhuje preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15.04.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú

oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľky zo dňa 05.09.2013.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka žiadosťou z 09.11.2012 požiadala o zvýšenie dôchodku za obdobie od 12.01.2007 do 30.09.2012, kedy skončilo jej zamestnanie na Krajskom úrade životného prostredia Košice, pričom dôchodok žiadala zvýšiť od 01.10.2012. Išlo o zvýšenie predčasného starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania predčasného starobného dôchodku, ktorý sa dovŕšením dôchodkového veku navrhovateľky dňa 24.07.2010 stal starobným dôchodkom.

Podľa § 68 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010, ak poistenec bol dôchodkovo poistený počas poberania predčasného starobného dôchodku alebo jeho časti, suma predčasného starobného dôchodku odo dna nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia sa určí tak, že k sume predčasného starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku dôchodkového poistenia sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania predčasného starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku dôchodkového poistenia.

Podľa § 68 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2011, ak poistenec bol povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba po priznaní predčasného starobného dôchodku, k sume predčasného starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku nároku na jeho výplatu sa odo dňa zániku tohto dôchodkového poistenia pripočíta suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku tohto dôchodkového poistenia. Na hodnotu osobného mzdového bodu podľa prvej vety prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

V prejednávanej veci bola spornou otázka, či sa na prepočet sumy predčasného starobného dôchodku má aplikovať ustanovenie § 68 ods. 2 zákona v znení do 31.12.2010, alebo v znení účinnom od 01.01.2011, teda po účinnosti zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa menil zákon o sociálnom poistení. Navrhovateľka zastáva názor, že rozhodujúci je dátum, kedy o prepočet požiadala, t. j. 09.11.2012, podľa názoru odporkyne, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, rozhodujúcim je obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania predčasného starobného dôchodku, t. j. obdobie od 12.01.2007 do 23.07.2010 (dňom 24.07.2010, kedy navrhovateľka dovŕšila dôchodkový vek, sa predčasný starobný dôchodok stal v zmysle § 69 ods. 2 zákona starobným dôchodkom).

Zákon č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v čl. I, ktorý sa týkal zmien a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. obsahoval aj Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.01.2011, medzi iným aj ustanovenie § 293bs ods. 1 (ktoré citoval krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia), z ktorého jednoznačne vyplýva, že nárok na dôchodkovú dávku, ktorá vznikla pred 1. januárom 2011, sa posudzuje a sumy týchto dávok sa určujú podľa zákona účinného do 31. decembra 2010. V prejednávanej veci išlo o nárok na zvýšenie predčasného starobného dôchodku za obdobie od 12.01.2007 do 23.07.2010, teda o nárok, ktorý vznikol pred 1. januárom 2011, preto musí byť aj určený podľa zákona účinného do 31. decembra 2010, a to bez ohľadu na skutočnosť, kedy navrhovateľka o prepočet požiadala. Tvrdenie navrhovateľky, že citované prechodné ustanovenie bolo účinné iba do

30.04.2011, nemá oporu v zákone.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 5. septembra 2013 za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.